

Nyilatkozat az igazságos átmenetről az energiaiparban

Az európai villamosenergia-ipari ágazati szociális partnerek felismerték, hogy gyors és koherens fellépésre van szükség az európai gazdaság szén-dioxid kibocsátásának csökkentése érdekében, hogy kezelhető legyen az éghajlatváltozás, valamint annak negatív hatásai a környezetre, a társadalomra és gazdaságra. A Párizsi Klíma-megállapodásban már hivatkoznak az igazságos átmenetre, és az egyre növekvő euroszkepticizmus és szkepticizmus körülményei között az éghajlatváltozás elleni közös fellépés szükségességére, ezért kijelentik, hogy az igazságos tiszta energia-előállításra való átmenet nélkülözhetetlen annak érdekében, hogy elősegíthessék a fenntartható és költséghatékony szén-dioxid kibocsátás csökkentést az ágazatban és a teljes európai gazdaságban.

Az igazságos átmenet...

Az európai villamosenergia-ipari ágazat teljes mértékben elkötelezett és konkrét eredményeket mutat az igazságos energia átmenethez vezető úton. Az ágazat tartja azt a célkitűzését, amely 2050-re kívánja elérni a szén-dioxid mentes energiatermelést. A villamosenergia-ipar törekvése, hogy kulcsfontosságú szerepet töltsön be az üvegházhatást okozó gázok más ágazatokban történő csökkentésében, úgy mint a fűtés, hűtés és szállítás területein.

Az európai villamosenergia-iparban a tisztességes energia-átmenet olyan tervek, szakpolitikák és beruházások kombinációja, amely lehetővé teszi az ágazat szén-dioxid-mentesítését, miközben biztosítja azt, hogy a gazdaságot, a foglalkoztatást és az életkörülményeket érintő lehetséges negatív következmények megelőzhetőek és csökkenthetőek legyenek, annak érdekében, hogy biztosítható legyen a fenntartható fejlődés.

Különösen figyelni kell azokra a régiókra, vállalatokra és településekre, amelyeknél az infrastruktúrának és a technológiának nagymértékben igazodnia kell az elvárásokhoz, valamint a munkaerőre, amelyet – természetéből adódóan – nagyobb valószínűséggel érinthetik az átmenet negatív következményei. Az ágazatban új munkahelyek létrehozása nélkülözhetetlen, és ezeknek minőségi munkakörülményeknek kell lennie. Az oktatási struktúrát is át kell alakítani a csökkentett szén-dioxid villamosenergia-előállítású gazdaság igényeinek megfelelően, és átképzési programokat kell felajánlani a munkavállalóknak, hogy a jelenlegi munkaerő a jövőben is foglalkoztatható legyen.

A tiszta energia előállításra történő átmenet csak akkor tisztességes, ha előre jól átgondolt, tartalmazza a szakszervezetek és a munkáltatók közötti átfogó szociális párbeszédet, valamint biztosítja az ehhez szükséges pénzügyi forrásokat is.

Az igazságos tiszta energia-átmenet céljait 2050-ig kell elérni, mivel erre az időre az európai villamosenergia-iparnak teljesen dekarbonizálnak kell lennie annak érdekében, hogy elérhető legyen az EU azon célkitűzése, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátása az 1990-es évek kibocsátáshoz képest legalább 80- 95%-kal alacsonyabb legyen.

Az európai villamosenergia-ipar szén-dioxid kibocsátásának csökkentéséhez valószínűleg más tényezők is társulnak, úgy, mint a digitalizáció, valamint a nagyobb fogyasztói részvétel, ami várhatóan nagy változásokat hoz az ágazatba, ugyanakkor új lehetőségeket jelent ..

Az éghajlatváltozás elleni küzdelemben kulcsszerepet játszik Európában a tiszta energiatermelés kialakítása. Jelentősen növelni fogja a szükséges adaptációs folyamatok társadalmi elfogadottságát, és kiemeli majd az európai villamosenergia- ágazatot, mint a tiszta energiára való átmenet globális vezető szereplőjét.

... a szén-dioxid mentes gazdaságra való átállás lehetőségeit kihasználja, és csökkenti a negatív hatásokat ...

A klímapolitikának a villamos energia-ágazatban működő vállalatokra, a foglalkoztatásra és a munkakörülményekre gyakorolt hatásával már számos tanulmány foglalkozott.

Az Európai Bizottságnak “A Tiszta Energia Csomag”-ra vonatkozó hatásvizsgálata szerint 900.000 új (nettó) munkahely jöhet létre, elsődlegesen az energiahatékonyságot növelő intézkedések hatásaira, valamint az építőipar területén és a gépgyártásban. Mindazonáltal aggályok merülnek fel az új munkahelyek földrajzi eloszlásával, valamint a létrejövő munkahelyek minősége/stabilitása és a szükséges szakismeretek vonatkozásában. Ez különösen aggályos az EU-ban tapasztalható jelenlegi, különösen a fiatalok körében jelentkező magas munkanélküliség körülményei között. Az energia-átmenet csak akkor lesz igazságos, ha valamennyi szempontot figyelembe veszik a döntéshozók.

... a különböző szinteken létrejövő akciótervek által, amelyeket a politikusok valósítanak meg ...

Az ágazatnak az a képessége, hogy továbbra is innováció-képes legyen és reagálni tudjon a gazdasági és politikai fejleményekre továbbra is kulcsfontosságú. Az innováció abszolút szükségszerűség annak érdekében, hogy a széndioxid mentesség lehetőségei kihasználhatóak legyenek.

Ugyanakkor a nettó munkahely-teremtést jobban meg kell érteni, és ki kell egészíteni annak elemzésével, milyen a szakismeretek hiányával kapcsolatos érzékenység, milyen átképzési kínálat hiányzik, valamint a munkahely-teremtés részletekbe menő elemzésével a lehetséges földrajzi és oktatási egyensúlytalanságok vonatkozásában.

Az európai szociális partnerek kiemelik, hogy az éghajlatváltozásra irányuló politikák és a villamosenergia-ipar területén szükséges változtatások jelentős beruházásokat igényelnek. Az Európai Parlament becslése szerint 2150 és 3200 milliárd euró közötti pénzügyi beruházásra van szükség annak érdekében, hogy megvalósulhasson a 2050-ra tervezett alacsony széndioxid kibocsátású villamosenergia-termelés. Ennek érdekében támogató nemzeti politikákra és állami beruházásokra van szükség ahhoz, hogy megvalósítható legyen a gazdaság dekarbonizációja, és így a tiszta energiára való áttérés.

Ebben az összefüggésben üdvözljük Sefcovic alelnök bejelentését az *európai szénintenzív régiók támogatására és a tiszta energia-előállítás fejlesztésére irányuló kezdeményezés* megnyitóján. Bízunk benne, hogy részt vehetünk e kezdeményezések kidolgozásában és végrehajtásában.

A következő években várható, hogy fokozódni fog az európai gazdaságok szén-dioxid-mentesítése, amely jelentős hatással lesz a villamosenergia-ipar területén működő vállalatokra, így a szektor teljes munkaerő-piacára is. Annak érdekében, hogy teljes mértékben kihasználhassuk a zöld munkahelyek létrehozásából fakadó lehetőségeket, és hogy támogatni tudjuk azokat a vállalatokat és régiókat, amelyek a széndioxid-intenzív tevékenységeikre támaszkodnak az adaptációs folyamatokban és alacsony kibocsájtású beruházásaikban, pótlólagos pénzügyi forrásokat kell mobilizálni a következő Többéves Pénzügyi Keret (TPK) terhére.

Az ilyen TPK finanszírozásnak ki kell egészítenie a meglévő EU finanszírozási eszközöket, könnyebben hozzáférhetőnek kell lennie, és hatékonyabban kell felhasználni annak érdekében, hogy katalizálni tudja az igazságos átmenetet az alacsony kibocsájtású gazdaság irányában, miközben megőrzi a vállalatokat és a minőségi munkahelyeket, ill. újakat teremt.

Nemzeti szinten megfelelően finanszírozott és fenntartható társadalombiztosításra és nyugdíjrendszerre van szükség, beleértve az előnyugdíjazást is, amelyek enyhíthetik a dekarbonizáció okozta potenciális negatív társadalmi hatásokat bizonyos régiókban.

Elemezni szükséges a bevált jó gyakorlatokat különösen az átvehetőségre összpontosítva. Számos EU tagállamban léteznek olyan programok, amelyek megkönnyítik a villamosenergia-ipar szén-dioxid mentesítéséhez kapcsolódó folyamatok hatásait. A munkavállalók mobilitását konkrét támogató intézkedésekkel kell ösztönözni.

... szoros együttműködésben a szociális partnerekkel és más érdekelttekkel

A szociális partnerek bevonása minden szinten – vállalati, regionális, nemzeti, európai – kulcsfontosságú a tiszta energia előállításra történő áttérés sikere érdekében.

Az európai villamosenergia-ipari szociális partnerek elkötelezettek a felelősségvállalásra ebben a folyamatban. Jelenleg közös projektet készítünk elő azokról a készségigényekről, amelyek szükségesek a munkavállalóknak az európai tiszta energiára való áttérés során.

Környezetvédelmi bizottságok létrehozása vállalati és ágazati szinteken is, amelyekben a szociális partnerek is delegálnak küldötteket, ésszerű támogatási eszköz lehet.

További érdekelttekkel – például a helyi közösségekkel – szintén konzultálni kell, és tájékoztatni kell őket a jövőbeli változásokról.

Annak érdekében, hogy a munkavállalók a szükséges készségeket folyamatosan elsajátíthassák, rendszeresen frissített előrejelzéseket kell készíteni különböző szinteken a szakmai elvárásokról és elhelyezkedési lehetőségekről. A szorosabb együttműködés a nemzeti oktatási rendszer és az energiaipari vállalatok között segíthet előre feltárni és kezelni a szakmai ismeretekben keletkező hézagokat. Továbbá, szakmai képzési programokat kell kidolgozni és alkalmazni folyamatosan, új képzési programokat kidolgozni, ahol szükséges.

Az energiaipari vállalatoknak értékelni kell üzleti modelljüket, és meg kell ragadni az alacsony szén-dioxid kibocsátású energiatermelésben, okos hálózatokban és a hatékonyabb forrásokban rejlő lehetőségeket

Mivel az európai villamosenergia-ipar egyre inkább szén-dioxid mentessé válik, komoly lehetőséget nyújt arra, hogy más ágazatoknak segítsünk (például a közlekedés, hűtés, fűtés) abban, hogy megvalósíthassák a kibocsátás csökkentésére vonatkozó célkitűzéseiket, és hozzájáruljanak az össz-európai dekarbonizálási célkitűzésekhez.

Növelni kell a megfizethető és környezeti szempontból fenntartható villamos energiához való hozzáférés lehetőségét, amelyet megfelelő kiskereskedelmi árképzéssel kell biztosítani, kizárva az egyes lakossági csoportok keresztbe támogatását, ill. tükrözve a tényleges bekerülési költséget. További intézkedéseket kell tenni az energiaszegénység felszámolására is.

Az érintett európai szociális partnerek továbbra is elkötelezettek azért, hogy ösztönözzék a fiatal munkavállalók beáramlását a villamosenergia-ipari munkaerőpiacra, és hogy számukra megfelelő munkakörülményeket és képzési lehetőségeket biztosítsanak, valamint a kollektív szerződések általi lefedettség előnyeit.

A villamosenergia-ipari európai szociális partnerek úgy ítélik meg, hogy az ágazat szén-dioxid-mentesítése kulcsfontosságú lesz az európai gazdaság hosszú távú fenntartása érdekében, amely biztosítja a növekedést és a minőségi foglalkoztatást, és az ágazat készen áll a vezető szerepre ebben az átmenetben. A felsorolt programok döntő szerepet kapnak egy széles körben elfogadott és sikeres tiszta energiatermelésre való áttérésben. Mint kulcsszereplők ebben az átmenetben, továbbra is hozzá kívánunk járulni ehhez a vitához és számítunk arra, hogy szorosan együttműködhünk az európai döntéshozókkal.